

BEVEZETŐ

Szalma Natália

Az 1956-os magyar forradalomnak szentelt szám bevezetője azt hangsúlyozza, hogy e forradalom a valódi értékeket, az igazat, a szépet és a jót a legtisztábban és a legkövetkezetesebben képviselte. Szellemi jellege miatt mentes volt a szűk, földhözragadt nacionalizmustól vagy az antiszemitizmustól. Mivel a kommunizmus lényege szellemellenessége, vagyis a kíméletlen harc Isten, az igazság és minden ellen, ami túlmutat a kisszerű, a földhözragadt emberi megnyilvánulásokon, és mivel a posztkommunizmus nem hajlandó szembenézni a múlttal, a jobboldalnak az ötvenhatos forradalomhoz híven a szellemet kell képviselnie, védenie, a szellemi pozíció tisztaságára kell vigyáznia. A szerző szerencsétlennek, ötvenhat szellemiségétől idegennek és végső soron károsnak ítéli azt a jobboldali médiában tapasztalható hangvételt, amely Amerikát nem a demokrácia fölépítésével kísérelte meg fiatal kultúrának, hanem a marxizmusra kínosan emlékeztetően világuralomra törő gonosz kapitalista birodalomnak mutatja be.

HAZÁM, HAZÁM, TE MINDENEM...

Fekete Pál

Az 1956-os magyar forradalom hőse, Fekete Pál a korabeli megmozdulások szellemi voltát hangsúlyozza, az erkölcsi nagyságról, a bátorságról beszél, amely a diktatúra, a szovjet rendszer szellemellenességével szemben föllépő magyar ember lelkét akkor eltöltötte. A forradalom hadtörténeti és külpolitikai vonatkozásait ismertetve, hangsúlyozza, hogy az 1947-ben megkötött békeszerződés értelmében a Szovjetunió csak addig tarthatta volna az országban katonai erőit, amíg Ausztria nem nyeri vissza függetlenségét. 1955-ben Ausztria független lett, de a szovjet csapatok nem hagyták el Magyarország területét, hiszen a Szovjetunió azt előretolt hídfőállásnak tekintette Európa későbbi lerohanása esetére.

A TÖRTÉNELEM SODRÁBAN

Fekete Pál

A szerző a magyar történelem rövid áttekintését adja, különös hangsúllyal az első világháborúra, és az azt követő, 1919-es kommünre. Ezzel kapcsolatban olyan kényes témát is érint, mint a zsidóság szerepe az úgynevezett 'dicsőséges' 133 napban, azt mutatván, hogy azok a zsidók nem zsidóknak, hanem kommunis-táknak tartották magukat.

FEKETE PÁL – ÖTVENHAT ÖRÖKKÉVALÓSÁGÁBAN
1956–FEKETE PÁL ÖRÖKTÜKRÉBEN
Simai Mihály

Az esszé szerzője az 1956-os magyar forradalom hősének, az életfogytiglani börtönbüntetésre ítélt és a börtönben hét évet töltött Fekete Pálnak *Az utolsó szó jogán* című könyvét mutatja be. Az írás nem egyszerűen könyvismertetés, és nemcsak Fekete Pál kitűnő portréja, hanem igazi hommage Fekete Pálnak, a város megmentőjének, aki a várost szétlőni készülő szovjet tankok előtt túszként ment, hogy megmutassa, a diktatúra szellemellenességével szembe fordult Békéscsabán nincs semmiféle összeesküvés. Egyben Simai Mihálynak a magyar forradalomról szóló esszéje kész filmforgatókönyv is.

TÁRSADALMUNK MEGOSZTOTTSÁGA, A LIBERÁLIS VILÁGKÉP
MEGHALADÁSA ÉS 1956 SZELLEMI ÖRÖKSÉGE
Fejér Ádám

A szerző a polgári jobboldalnak a liberális világkép meghaladására irányuló igényét ígéretesnek mutatja, de hangsúlyozza, hogy az csak akkor valósulhat meg, ha a nemzeti oldal a polgári értékeket közvetlenül létünknek – a nemzet által megtapasztalt – szellemi alapjából vezeti le, illetve az 1956-os forradalomhoz híven egyértelműen tudatosítja az emberlét szellemi voltát és a diktatúra szellemellenességét.

SZELLEMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS ÉS A DIKTATÚRA ELUTASÍTÁSA
Hazánkban a demokrácia megvalósulása szellemi kérdés
Bognár Ferenc

A szerző Mindszenty József esztergomi érsek-prímás kommunizmus elleni föllépésének szellemi jellegét, igazságban fogantságát, a nemzetért érzett felelősségtudatát mutatja be. Mindszenty ugyanúgy nem volt hajlandó legitimálni a szellemellenességet, ahogy azt az ötvenhatos forradalom hősei is elutasították. A politika ma is a nemzetért érzett felelősséget kinyilvánítva, a szellemet vállalva, és a diktatúra szellemellenességét tudatosítva szabadulhat meg a nemzeti kérdés beszűkítésétől. Amíg ez nem következik be, nem oldódhat meg sem a család, sem a gyermeknevelés, sem a nemzetfogyás kérdése.

A KERESZTÉNY NEMZET VÁLASZTOTTSÁGA
Fejér Ádám

Ontológiai szerepének beteljesítése érdekében minden népnek el kell sajátítania a választottság eszméjét. A sorsot vállaló választott népet az isteni igazság vezeti. A szerző a globalizáció kérdését is érinti, azt mutatván, hogy a választott-

ságnak megfelelni akaró nemzetet komoly veszély nem a világcivilizáció, hanem a szellemellenes internacionalizmus felől fenyegeti.

A NIHILIZMUS ETIKÁJA MINT A KOMMUNIZMUS ESZMEI EREDETE Krepler Erzsébet

A szerző Szemjon Franknak *A nihilizmus etikája – Az orosz értelmiség erkölcsi világnézetének jellemzéséhez* című írását kommentálja a posztkommunista világunk nyújtotta tapasztalatok fényében. A húszas években Szovjet-Oroszországból kiutasított kitűnő filozófusnak a materialista radikalizmus ellen irányuló, 1909-es Vehi című és az 1921-es De profundis című tanulmánygyűjteményben közreadott dolgozatai sok vonatkozásban máig ható érvénnyel elemzik a baloldali gondolkodást. Frank azt mutatja meg, hogy a szűk értelemben vett moralizmus, mely előbb elszakad a szellemi szemponttól, az abszolút értékektől, aztán szembefordul velük, nihilizmussá degradálódik.

NYIKOLAJ BERGYAJEV NÉPSZERŰSÉGÉNEK TITKA Szalma Natália

Az orosz vallásos egzisztenciálfilozófusok közül Ny. Bergyajev vált nyugaton a legnépszerűbbé. A dolgozat azt mutatja meg, hogy ezt nem annyira a gondolkodó tehetsége, mint részben nyugatos álláspontja, az igazság, a szép és a jó érvénysítésének útjában álló akadályokra összpontosítása, részben, sőt elsősorban pedig az, hogy a liberálisokhoz hasonlóan a problémákat megoldhatatlannak mutatja. Bergyajevnél ez azért van így, mert a gnoszticizmustól érintetten, az isteni igazságot eleve erőtlennek gondolja.

SIMAI MIHÁLY METAFIZIKAI MAGÁNYA ÉS IHLETETT KÖZÉLETISÉGE Fejér Ádám

A szerző Simai Mihály *jel/ölhetetlen jel/ölhető* című verseskötetét mutatja be. Azt elemzi, hogyan oldódik fel a költő keserű és bölcs lírájában a gondolkodó tragikus magányra ítéltége a nép üdvtörténeti halhatatlanságában.

MIRŐL SZÓL BULGAKOV REGÉNYE, A MESTER ÉS MARGARITA? Szalma Natália

A szerző arra hívja föl a figyelmet, hogy bár a szakma elhallgatni igyekszik, a regény elsősorban a diktatúráról, valamint annak áldozatairól szól, és a hazugságokat leleplezve plasztikusan megmutatja a kommunizmus szellemellenességét. A dolgozat azt állítja, hogy a Krisztus elárulásáról és szenvedéséről szóló betétregény nemcsak hasonlóságot mutat a moszkvai eseményekkel, hanem lényegesen különbözik is tőlük, hiszen a szellemellenesség gonoszsága, amely a Moszkvát meg-

látogató ördögnek is úgymond soknak bizonyul, a hagyomány szellemi-kulturális védelmét élvező történelmünkben eddig nem mutatkozott meg.

BABEL VÖRÖSKOZÁKJAI ÉS A PESTI SRÁCOK Fejér Ádám

Babel *Lovashadsereg* című novelláskötetének középpontjában a polgárháborúban elszabaduló gyűlölet és irigység emberellenessége áll. A liberalizmus nemes törekvéseit osztó kitűnő orosz író megmutatja, hogy a liberális felfogás csődöt mond, ha a lét szellemi alapjainak megtagadásáról van szó. Magyarországon, ahol a diktatúra nem sajátította ki a nemzeti érzést, a többségükben munkás- és parasztfiatalok, a pesti srácok Babel vöröskozákaival ellentétben szembefordultak a diktatúra emberellenességével, jelezve, hogy a kultúra alapja nem a kiválóak igazságkeresése, ahogy ezt a liberális felfogás sugallja, hanem a keresztény nemzet léttapasztaló képessége.

A LIBERÁLIS TURGENYEV FORRADALMÁRAI ÉS A KONZERVATÍV GONCSAROV „GYENGEAKARATÚ” HŐSE Szalma Natália

A cikk azt mutatja meg, hogyan ábrázolja a liberális, de a szellemi gyökerektől el nem szakadó Turgenyev hőséneket, a nihilista forradalmár Bazarovnak az eltévelyedését, végletes intellektualizmusának tarthatatlanságát. A konzervatív, de a szellemi megmerevedés veszélyét elkerülő Goncsarov viszont Oblomovban olyan hőst formál meg, aki a polgárosodás elmaradása miatt a forradalmiságot torz lázadásá lefokozó Oroszországban nem vállalkozik forradalmi tettekre, de azt az arisztokratikus rendszert sem szolgálja, amely nem szánja el magát a megújulásra. Sajátos álláspontjáról kiindulva mindkét író azt igazolja, hogy Oroszországnak nem a lét szellemi alapjait megtagadó forradalomra, hanem változásokra, reformokra van szüksége.

ALEKSZANDRA RAHMANOVA ÉS LÉBER-SOMOGYVÁRY MÁRIA VISSZAEMLEKEZÉSEI Szalma Natália

A szerző egymással párhuzamosan két könyvet mutat be. Az 1917-ben uralomra jutott szovjet rendszer ártatlan üldözöttjének, Alekszandra Rahmanovának a háromkötetes naplóját és a második világháború után Magyarországon bevezetett proletárdiktatúra ártatlan áldozatának, Léber-Somogyváry Máriának a visszaemlékezéseit. A két nő sok mindenben egybeeső sorsa a kommunizmusnak a szellem iránti gyűlöletéről, illetve az annak megsemmisítésére irányuló makacs erőfeszítéseiről tanúskodik.

TABLE OF CONTENTS

Introduction (Natália Szalma)	5
 I. Our Guests	
Pál Fekete: My homeland, my homeland, my everything!	15
Pál Fekete: In the flow of history (impromptu lecture)	20
Mihály Simai: Pál Fekete – In the permanence of 1956.	28
1956 in the enduring mirror of Pál Fekete	
 II. Public life	
The divided nature of our society: how to exceed the liberal world concept. The heritage of 1956. (Ádám Fejér)	49
Spiritual responsibility and the rejection of autocracy (Ferenc Bognár)	59
Christians as a chosen nation (Ádám Fejér)	69
 III. Philosophy	
The moral philosophy of nihilism as the ideological source of communism (Erzsébet Krepler)	81
The secret of Nikolaj Berdiajev's popularity (Natália Szalma)	95
 IV. Literature	
Mihály Simai's metaphysical solitude and inspired public life (Ádám Fejér)	107
What is Bulgakov's Novel <i>The Master and Margarita</i> about? (Natália Szalma)	112
Babel's red Cossacks and the youth of Pest (Ádám Fejér)	128
The liberal Turgeniev's revolutionists and Goncharov's "weak-willed" hero (Natália Szalma)	140
The reminiscences of Mária Léber-Somogyváry and Aleksandra Rahmanova (Natália Szalma)	150

INTRODUCTION

Natália Szalma

The Introduction to this volume, dedicated to the 1956 Hungarian revolution emphasizes the fact that this revolution represented the real values, the true, the beautiful and the good in the clearest and most consistent way. Due to its spiritual nature, it was free from narrow and base nationalism or anti-Semitism. As the real essence of communism lies in its anti-spiritual nature, that is, the cruel struggle against God, truth and everything transcending narrow-minded and base human manifestations, and because post-communism is not willing to face the past, the Right, faithful to the 1956 revolution, had to represent and defend the spiritual attitude, and it had to protect the purity of its spiritual position. The author finds that the voice of the rightist media is unfortunate, estranged from the ideas of 1956, and eventually harmful when it describes the United States as an evil capitalist empire striving for world-domination, awkwardly reminiscent of Marxism, instead of seeing it as a young culture promoting democracy.

'MY HOMELAND, MY HOMELAND, MY EVERYTHING!'

Pál Fekete

Pál Fekete, hero of the 1956 revolution emphasizes the spiritual foundation of contemporary movements, and speaks about moral greatness and courage filling the soul of Hungarian people rising against the anti-spiritual Soviet system. Describing the military history and foreign affairs aspects of the revolution he points out that according to the peace treaty signed in 1947 the Soviet Union could have kept its military forces in Hungary only until Austria regained its independence. Austria did become independent in 1955, but the Soviet troops did not leave Hungarian territories, as the Soviet Union considered them an advanced point in case of later occupation of Europe.

IN THE FLOW OF HISTORY

Pál Fekete

The author gives a short review of Hungarian history, with a special emphasis on World War I and the 1919 Commune following the war. In connection with this, he deals with the delicate question of the role of the Jews in the so-called 'glorious' 133 days, showing that those Jewish people considered themselves communists, and not Jews.

**PÁL FEKETE: IN THE PERMANENCE OF 1956.
1956 IN THE ENDURING MIRROR OF PÁL FEKETE**
Mihály Simai

The author of this essay presents a book entitled *The privilege of the last word* by Fekete Pál, a hero of the 1956 Hungarian revolution sentenced to life imprisonment and having spent seven years in prison. This essay is not a simple book-review and not only an excellent portrait of Pál Fekete, but a real homage to Pál Fekete as well, who was forced to walk as a hostage in front of the Soviet tanks preparing to fire at the town of Békéscsaba, to show there is no conspiracy in the town which was turning against the anti-spiritual autocracy. At the same time, Mihály Simai's essay about the Hungarian revolution is a potential screenplay as well.

**THE DIVIDED NATURE OF OUR SOCIETY: HOW TO EXCEED THE LIBERAL
WORLD CONCEPT.
THE HERITAGE OF 1956**
Ádám Fejér

In the author's opinion, the effort of the Right to exceed the liberal world-concept is promising, but he emphasizes that this effort can bring about real results only if the national platform derives civic values directly from the spiritual roots of existence experienced by the nation, and if faithful to the 1956 revolution, clearly identifying the spiritual nature of human existence and the anti-spirituality of autocracy.

SPIRITUAL RESPONSIBILITY AND THE REJECTION OF AUTOCRACY
The realization of democracy is a spiritual question in our country
Ferenc Bognár

The author explores the spiritual nature of the responsibility for the nation, conceived in truth, present in the anti-communist activity of József Mindszenty, archbishop and primate of Esztergom. Mindszenty, exactly like the heroes of 1956, refused to legitimize the anti-spiritual attitude. Even today, politics can get rid of narrowing the national questions by manifesting its responsibility for the nation, by accepting spirituality, and understanding the dangers of the lack of spirituality, though before this happens, the problematic questions concerning the family, bringing up children and the shrinking population cannot be solved.

CHRISTIANS AS A CHOSEN NATION
Ádám Fejér

In order to fulfil their ontological role, every nation has to acquire the idea of being chosen. The chosen nation accepting its destiny is driven by truth. The author deals with the question of globalization as well, showing that a nation wanting to

meet the idea of being chosen is seriously threatened not by the world civilization, but by anti-spiritual internationalism.

THE MORAL PHILOSOPHY OF NIHILISM AS THE IDEOLOGICAL SOURCE OF COMMUNISM

Erzsébet Krepler

The author of the essay comments on Semion Frank's *The Moral philosophy of nihilism – To the characteristics of the Russian intellectuals' moral views* in the light of the experiences provided by the post-communist era. The writings against materialist radicalism published in the essay-collections *Vekhi* (Signposts, 1909) and *De profundis* (1921) by the excellent philosopher exiled from Russia in the 1920's, analyze leftist thinking with an up to date validity in many respects. Frank proves that the moralist approach understood in the strict sense of the word is degrading itself to nihilism, first by becoming detached from the spiritual attitude and absolute values, then by turning against them.

THE SECRET OF NIKOLAJ BERTIAJEV'S POPULARITY

Natália Szalma

Nikolaj Berdiajev became the most popular philosopher in the West from among the Russian religious existentialists. This essay proves that this fact is partly the result of the philosopher's western attitude and focusing on the obstacles of putting into practice the truth, the good and the beautiful, and partly – or mostly – the result of considering problems unsolvable (similarly to liberal thinkers), rather than that of the philosopher's talent. This can be explained by the fact that Berdiajev, touched by gnosticism, considers truth basically weak.

MIHÁLY SIMAI'S METAPHYSICAL SOLITUDE AND INSPIRED PUBLIC LIFE

Ádám Fejér

The author presents Mihály Simai's collection of poems. He analyses the way how this thinker's tragic solitude expressed in his wise and sour lyrics is dissolved in the immortality of the people's history of salvation.

WHAT IS BULGAKOV'S NOVEL *THE MASTER AND MARGARITA* ABOUT?

Natália Szalma

The author points out that this novel, which is first of all about autocracy and its victims, revealing its lies, clearly shows the anti-spiritual attitude of communism, even if scholars try not to talk about it. According to the essay the insertion of the betrayal and suffering of Christ does not only show similarities to the events in Moscow, but is also significantly different from them, as the evilness of anti-spirituality, which turns out to be too much even for the Devil visiting Moscow, so far

has not manifested itself in our history, which is spiritually and culturally defended by tradition.

BABEL'S RED COSSACKS AND THE YOUTH OF PEST

Ádám Fejér

Babel's collection of short stories *The Red Cavalry* is centered around the anti-humanity of hatred and envy breaking loose in the civil war. This excellent Russian writer agreeing with the noble aspirations of liberalism shows how liberal point of view ends in failure if the spiritual foundations of existence are rejected. In Hungary, where autocracy did not appropriate national feelings, the mostly worker or peasant young people of Pest – unlike Babel's red Cossacks – turned against the inhumanity of the autocracy, expressing that the basis of culture is not the chosen people's quest for truth (as implied by the liberal attitude), but the ability of a Christian nation to experience the meaning of existence.

THE LIBERAL TURGENIEV'S REVOLUTIONISTS AND GONCHAROV'S "WEAK-WILLED" HERO

Natália Szalma

This essay presents how the liberal, but still not detached from his spiritual roots Turgeniev shows the nihilist-revolutionist Bazarov's straying and the intolerable degree of his extreme intellectualism. The conservative Goncharov, who avoids the danger of spiritual rigidity, makes his hero, Oblomov, into a character who won't undertake revolutionary actions because of the lack of the establishment of a middle class in Russia, a country which degrades revolution into a distorted revolt, but who would not also serve an aristocratic order not willing to change and renew itself. Starting from their specific points of view, both writers prove that Russia needs real changes and reforms, not a revolution undermining the spiritual foundations of existence.

THE REMINISCENCES OF MÁRIA LÉBER-SOMOGYVÁRY AND ALEKSANDRA RAHMANOVA

Natália Szalma

The author simultaneously presents two books: the three-volume journal of Aleksandra Rahmanova, the innocent persecutee of the Soviet system, which had gained power in 1917, and the reminiscences of Mária Léber-Somogyvári, the innocent victim of the entry of the Red Army in Hungary in 1945, and the resulting proletarian dictatorship. The destiny of the two women, similar in numerous aspects, underlines the communist hatred for the spiritual attitude, and its obstinate efforts to destroy spirituality.

B 200 553